

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2016-11-15
Stockholm

Mål nr
P 2999-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-03-18 i mål nr P 561-16,
se bilaga A

KLAGANDE

1. BE

2. CE

MOTPART

1. Byggnadsnämnden i Karlshamns kommun

2. Karlshamns kommun, fritidsenheten

SAKEN

Bygglov för väsentlig ändring av småbåtshamn

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Byggnadsnämndens i Karlshamns kommun beslut den 2 september 2015, § 164, att meddela bygglov för väsentlig ändring av småbåtshamn på fastigheten X i Karlshamns kommun och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1301047

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

BE och **CE** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva beslutet att bevilja bygglov.

Byggnadsnämnden i Karlshamns kommun (byggnadsnämnden) och **Karlshamns kommun, fritidsenheten** (fritidsenheten) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

BE och **CE** har hänvisat till vad de tidigare anfört och har tillagt i huvudsak följande.

Aktuell anläggning gagnar ett par enskilda intressen men drabbar flera enskilda näraliggande fastigheter. Anläggningen drabbar också det allmänna genom svårigheter att manövrera fartyg kring anläggningen. Obalansen mellan vad några enskilda vinner och vad det allmänna och enskilda lider är stor. Behovet av anläggningen måste ifrågasättas eftersom det finns fler outhyrda platser i området än vad bryggan frigör och eftersom flertalet av de platser som båt företagen fått tillgång till inte används.

Fartyg med fast plats närmast deras fastighet ligger precis på gränsen till vad som definieras som skepp och flera av de fartyg som gästplatserna har överskridit denna gräns. De är således per definition inte ens båtar, men bryggan de ligger vid räknas som en småbåtshamn. Begreppet småbåtshamn är således en för oprecis beskrivning av den verksamhet som kan bedrivas vid den. För större fartyg med bomöjligheter blir omgivningspåverkan betydligt större än om det bara skulle handla om småbåtar utan boendemöjligheter. I synnerhet då det som i aktuellt fall förekommer varaktigt sittning i båtarna med uppmärksamheten riktad mot deras tomt, vilket innebär en uppenbar integritetsstörning. Den obrutna vattenspegeln utanför deras fastighet har ersatts av plast och betong. En ytterligare olägenhet de drabbas av är solreflexer från de förtöjda båtarna. Alternativa mindre inskränkande förläggningar är fullt möjliga.

Bryggan har inneburit en minskning av svängradien för båtarna. Placeringen innebär en potentiell sjöfara. Förevarande hamn hör till område för allmän hamn, vilket innebär att den är av särskild betydelse för den allmänna samfärdseln. De hänvisar till Sjöfartsverkets yttranden kring anläggningen. De har till stöd för sitt överklagande bifogat fotografier och filmer.

Byggnadsnämnden har anfört i huvudsak följande.

Nämndens tidigare bedömning enligt bygglovsbeslutet kvarstår. Sjöfartsverket har tillsänts uppgifter om den aktuella bryggans läge och lämnat synpunkter på dess placering. Området har under lång tid använts som fiskehamn och småbåtshamn. Den aktuella bryggan är i linje med denna användning.

Fritidsenheten har anfört i huvudsak följande.

Det finns behov av båtplatserna. Det finns ett stort antal sökande i kön för vilka det saknas båtplats. Att vissa båtplatser är tomma innebär inte att de är lediga. Fiskebåtarna har inga problem att passera bryggan.

Sjöfartsverket har beretts tillfälle att yttra sig i målet och har därvid vidhållit vad verket tidigare anfört, nämligen att flytbryggan utgör en potentiell sjöfara då den påtagligt försvårar framkomligheten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit sammanträde och syn i målet.

Av 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår bl.a. att prövningen i ärenden om bygglov enligt PBL ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden enligt 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas.

Mark- och miljööverdomstolen finner inte skäl att ifrågasätta vad fritidsenheten anfört om att det finns behov av båtplatser. Den ansökta åtgärden avser förlängning av en befintlig brygga inom ett hamnområde, där det finns bl.a. fiskebåtar och en gästhamn. Mark- och miljööverdomstolen anser att den sökta förlängningen av bryggan uppfyller kraven i 2 kap. 2 § PBL.

Enligt 2 kap. 9 § PBL får bl.a. lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk enligt denna lag inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer, i likhet med mark- och miljödomstolen, att de olägenheter som kan uppstå för BE och CE på grund av förlängningen av bryggan inte utgör sådana betydande olägenheter som utgör hinder mot att bygglov lämnas.

När det gäller frågan om förlängningen av bryggan kan godtas med hänsyn till faran för säkerheten gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning. Sjöfartsverket har i sitt yttrande till nämnden anfört bl.a. att flytbryggan om 56 meter utgör en potentiell sjöfara då den påtagligt försämrar framkomligheten inom hamnområdet och att i synnerhet passagen mellan de norra hamndelarna och hamninloppet försvåras. Sjöfartsverket har i sina yttranden till mark- och miljödomstolen och Mark- och miljööverdomstolen vidhållit vad verket anfört tidigare. Mark- och miljööverdomstolen finner, mot bakgrund av Sjöfartsverkets synpunkter, att förlängningen av bryggan enligt bygglovsansökan kan innebära en fara för människors säkerhet på sådant sätt att bygglov inte kan ges för åtgärden. Beslutet att bevilja bygglov ska därför upphävas och ansökan avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Gösta Ihrfelt, referent, och Ingrid Åhman samt tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:4

DOM
2016-03-18
meddelad i
Växjö

Mål nr P 561-16

KLAGANDE

1. BE

2. CE

MOTPART

Byggnadsnämnden i Karlshamns kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Blekinge läns beslut från den 29 december 2015 i ärende nr 403-3745-2015, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för ändring av småbåtshamn

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 354486

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Karlshamns kommun (nämnden) beslutade den 2 september 2015, § 164, att bevilja Fritidsenheten i Karlshamns kommun bygglov för utförd ändring av småbåtshamn på fastigheten X i Karlshamns kommun. Nämnden förelade också Fritidsenheten i Karlshamns kommun att genomföra ändringar i enlighet med Sjöfartsverkets övriga synpunkter i skrivelse daterad den 9 juni 2015 senast den 31 december 2015.

Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen) av BE, ägare av grannfastigheten Y i Karlshamns kommun, och CE. Länsstyrelsen avslog överklagandet.

BE och CE har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

BE och CE yrkar att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, upphäver kommunens beslut att bevilja bygglov för väsentlig ändring av småbåtshamnen, och att utbyggnaden av bryggan som en följd härav ska tas bort. BE och CE yrkar även att mark- och miljödomstolen företar syn på plats. Utöver vad som anförts i överklagandet till länsstyrelsen anför BE och CE i huvudsak följande.

Länsstyrelsen har i sitt beslut inte tagit hänsyn till de olägenheter som de, samt allmänheten, upplever. Dessa består främst av störningar från verksamheten bl.a. i form av oljud, insyn och förlorad utsikt. Länsstyrelsen har inte heller tillämpat proportionalitetsprincipen och vägt behovet av åtgärden mot den olägenhet som uppstår. Det faktum att detaljplan saknas sänker gränsen för vilken olägenhet som kan accepteras. Därtill har länsstyrelsen inte övervägt behovet av bryggan, vilket krävs för avvägningen av huruvida åtgärden uppfyller god hushållning med mark- och vattenområden. Här väger intresset av att bevara området för framtiden tyngre.

Länsstyrelsen har i sitt beslut inte beaktat möjligheten till alternativa lösningar. Härvid refereras till RÅ 1991 ref. 46 samt Mark- och miljööverdomstolens dom 2013-06-13 i mål nr P 11281-12. I det senare avgörandet nekades bygglov på grund av betydande olägenhet efter att det konstaterats att utbyggnad kunde göras utan att grannen åsamkades sådan olägenhet. Vidare har beslutet inte motiverats i den omfattning som krävs enligt 20 § Förvaltningslagen (1986:223). Utformningen av småbåtshamnen är även problematisk ur säkerhetssynpunkt vilket bekräftas av Sjöfartsverkets remissyttrande.

Ett antal faktafel påträffas i länsstyrelsens beslut. Den aktuella bryggan är inte belägen i en småbåtshamn i S utan ligger mitt i V hamnbas-säng, vilken utgör allmänhamn med särskild betydelse för den allmänna sam-färdseln. Därtill är den påbyggda bryggan ingen flytbrygga, som påstås. Den nya bryggan avviker därmed kraftigt från de befintliga bryggorna och skapar praktiska problem vad gäller anslutningen till en fast brygga. Slutligen kan konstateras att båtarna ligger 25 meter från tomtgräns och 40 meter från huvudbyggnad till skillnad från vad länsstyrelsen hävdar.

Utbyggnaden av bryggan utgör olovligt anläggande. Trots att bryggan legat på platsen under ca 18 månader måste de förhållanden som rådde på platsen före anläggandet vara de relevanta.

I samband med ansökan om vattenverksamhet förvägrades sakägare sina rättigheter. Länsstyrelsen har även i denna process underlåtit att kontakta relevanta remissinstanser.

BE och CE yrkar att mark- och miljödomstolen ska företa syn på platsen under högsäsong.

Sjöfartsverket yttrar sig i ärendet och konstaterar inledningsvis att Sjöfartsverkets yttrande 15-02042-2 daterat 2015-06-09 kvarstår i sak. Därvid framförs även bland annat att den aktuella utbyggnaden av bryggan innebär en potentiell sjöfara då den

påtagligt försämrar framkomligheten inom hamnområdet. Därför bör tillstånd inte meddelas och den nya delen av flytbryggan bör tas bort i sin helhet. Alternativt kan 10-15 meter av flytbryggan fortsatt vara kvar, men detta bör då prövas och senare utvärderas. Sjöfartsverket har inte blivit varse några olyckor eller incidenter, men efter att ha tagit del av det filmmaterial som inkommit från privatperson står det klart att det finns svårigheter att passera rubricerat område.

BE och CE har kommenterat Sjöfartsverkets yttrande och menar att det följer logiskt på det faktum att flytbryggan bör avlägsnas med hänsyn till framkomlighet och säkerhet att vattenområdet som flytbryggan upptar inte används för det som det är mest lämpat för. I Sjöfartsverkets yttrande framgår att de inte delar detta synsätt, men det framgår också att de då avser ett annat vattenområde, dvs. hamnområdet som helhet. I huvudsak är dock **BE** och **CE** eniga med Sjöfartsverket i det att hamnområdet som helhet fullt lämpar sig för förtöjning av båtar vid bryggor, men vid en utökning av verksamheten inom området finns andra lämpligare lokaliseringar.

BE och **CE** poängterar även att länsstyrelsen trots förfrågan inte kunnat motivera sitt beslut i enlighet med förvaltningslagen och att länsstyrelsens beslut därmed ej är tillräckligt underbyggt för att det ska kunna ligga till grund för bedömningar i högre instans.

DOMSKÄL

Enligt 5 § lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska domstolen hålla syn på stället, om det behövs. Med beaktande av det material som finns i målet, däribland fotografier och film, anser domstolen att det inte behövs syn på plats. Yrkandet om syn ska därför avslås.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet redogjort för tillämpliga lagbestämmelser. För en åtgärd utanför ett område med detaljplan ska bygglov ges om åtgärden inte strider mot områdesbestämmelser, inte förutsätter planläggning enligt 4 kap 2 eller 3 § samt uppfyller kraven i 2 kap. samt 8 kap. 1-3, 6, 7 9-13, 17 och 18 §§.

Mark- och miljödomstolen vill inledningsvis erinra om att domstolens prövning är begränsad av det som prövats av underinstanserna i det överklagade beslutet. Den prövning som görs är därför begränsad till en bedömning av om det lämnade bygglovet står i strid med de krav som ställs upp i plan- och bygglagen eller om det aktuella lovet är förenligt med lagens bestämmelser. Någon möjlighet att ta ställning till alternativa lösningar finns inte inom ramen för en sådan överprövning. Inte heller prövas frågor enligt andra lagstiftningar än de regler som ska tillämpas vid prövning av en bygglovsansökan. Därmed kan domstolen inte ta ställning till eventuella felaktigheter som förekommit vid prövningen av ansökan om vattenverksamhet. Däremot ingår det i bedömningen avseende bl.a. frågan om det lämnade lovet ska anses innebära en betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, att den överprövande instansen gör denna olägenhetsbedömning med beaktande av samtliga föreliggande omständigheter. I denna avvägning ska beaktas huruvida den ansökta åtgärden är möjlig att utforma på ett sätt som minskar den olägenhet som ett beviljat lov kan medföra. Om exempelvis en annan placering av en tilltänkt byggnation på en tomt är möjlig, som gör att olägenheten begränsas, kan en viss placering bedömas utgöra en sådan betydande olägenhet att det föreligger hinder mot att lämna lov med beaktande av bestämmelsen i 2 kap 9 § PBL.

Bygglovet avser en förlängning av en befintlig brygga. Hastigheten inom området är begränsad till 5 knop. Som länsstyrelsen konstaterat, och som påtalats av Sjöfartsverket, försämrar den aktuella bryggan framkomligheten inom området. Emellertid bedömer mark- och miljödomstolen ändå att bryggförlängningen inte innebär att vattenområdet inte används för det ändamål som området är mest lämpat för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov enligt 2 kap. 2 § PBL. Enligt domstolen innebär åtgärden vidare en från allmän synpunkt god hushållning och den strider inte mot hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808), MB.

Mark- och miljödomstolen ifrågasätter inte att olägenheter uppstår för BE och CE genom bryggans förlängning. Olägenheterna bedöms dock inte utgöra så-dan betydande olägenhet i lagens mening som utgör hinder mot att bygglov lämnas.

Inte heller i övrigt har det framkommit att det föreligger hinder mot att det lämnade bygglovets beviljas. Klagandena har framfört att underinstansen inte motiverat sitt beslut, och att beslutet därmed strider mot bestämmelsen i 20 § förvaltningslagen. Mark- och miljödomstolen anser dock att länsstyrelsen på ett tillräckligt tydligt sätt angett skälen för sitt beslut. Detta särskilt med beaktande av vad som redovisas ovan om överprövningens begränsning till att pröva bygglovets förenlighet med plan- och bygglagen, eftersom länsstyrelsen fört adekvata resonemang om tillämpligheten av de aktuella bestämmelserna och redovisat hur man bedömt att dessa ska tillämpas i förevarande fall. Sammantaget finner mark- och miljödomstolen därför inte skäl att upphäva underinstansernas beslut. Vad BE och CE anför ändrar inte domstolens uppfattning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 8 april 2016.

Lena Stjernqvist

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Ida Lauridsen.